

שמוחת התורה

א] סגולת הזמן להשפעות בתורה.

עומדים בר"ח סיון, שבו הגיעו ישראל למדבר סיני, וכמו שמתאר האור החיים "כי הוא זה יום המקווה לבורא לתורה לעולם לעליונים ולתחתונים, ומיום הבריאה הם יושבים ומצפים מתי יבואו בני ישראל מדבר סיני, לזה כשהגיעו שמה לא עצרו כח לספר סדר הדבר, ותכף קדמה ההודעה באומרו ביום הזה באו וגו' הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק שמים וארץ כי זה הוא תכלית הבריאה ותקוה".
ובכל שנה חוזרים ההארות של הזמן, שמי שמכין את עצמו זוכה גם כן להיות ממקבלי התורה, בכל שנה האדם יכול לקבל כוחות אחרים ויכולות אחרים, ישוב הדעת, מנוחת הנפש, חברותות טובים, טהרה ורציפות בלימוד, כל הדברים האלו הם מתנות שהקב"ה נותן 'לאוהביו של מקום' שיוכלו לקנות יותר את התורה, וזה תלוי הרבה בעבודה של חג השבועות, ובהכנה אליו, להכין 'כלי קיבול' והשתוקקות לקבל.

ב] כח הפעולה שניתן במעמד הר סיני.

ויש כאן התבוננות חשובה במה שהיה במעמד הר סיני, שהנה באמת יש כאן שאלה גדולה, למה זה נקרא 'מתן תורה', והרי לא קיבלו אז את כל המצוות, רק עשרת הדברות¹?
אלא התשובה לזה מבואר בדעת תבונות [אות קנ"ח], כשביאר את מציאות ישראל ואת כח העבודה שבידם, וכתב "...כי זה מה שעשה האדון ב"ה לישראל בהר סיני, שהנה לא נתן להם שם התורה כולה במעמד ההוא, אבל היתה הכנה כוללת לכל עבודת המצוות, כי אז השלים להם תחילה כל העיטורים והמעלות הראויים לאדם העשוי לעבוד את יוצרו, ואז נתן להם תחילה הכח לשמור כל מצוותיו, ושמעשיהם בעבודתו יעשו הפרי הטוב המצטרך לתיקון הבריאה, והוא מה שכתוב "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש". ומשם והלאה נשארו ישראל מובדלים מן העמים, ומעוטרים בכח עליון לשמור כל המצוות, לתקן בהם כל הבריאה כולה, וכמו שביארנו. ומתחדש דבר זה תמיד".
וזה השמחה הגדולה "שהבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחיי עולם נטע בתוכנו", שהשריש בתוכנו 'חיי עולם', וכמו שביאר הנפה"ח [ש"ד פי"א] "שהוא כענין הנטיעה שנטיעתה כדי לעשות פרי להרבות טובה, כן אם אנו מחזיקים בתורה"ק בכל כחנו כראוי, אנו מנחילין חיי עד, וממשיכים משרשה הנעלם למעלה מכל העולמות תוספות קדושה וברכה ואור גדול בכל העולמות".

ג] חשיבות לימוד התורה לכשעצמו.

וזה גם הזמן להתחזק בהרגשה האמיתית וההכרה של ערך התורה. ועל כן נזכיר ענין חשוב שצריך לחזקו.

¹ ובאמת מבואר בכמה מקומות שקבלת התורה מתיחס למשה רבנו, כמש"כ באבות "משה קבל תורה מסיני", ואמרו [בגדרים לח] "לא ניתנה תורה אלא למשה ולזרעו... ומשה נהג בה טובת עין ונתנה לישראל" (ויש לבאר הענין שם, ואכ"מ). וכן אמר הנביא מלאכי "זכרו תורת משה עבדי".

שהנה דיברנו כמה פעמים על חשיבות ידיעת התורה, וחשיבות החזרות שמגיעה מזה, וכמו שאומרים חז"ל בהרבה מקומות "הלומד ואינו חוזר כזורע ואינו קוצר" וכו', וכמו שכל אחד מרגיש אם הוא יודע וזוכר מה שלומד, זה נותן לו מרץ וחשק גדול.

אבל כאן צריך להדגיש נקודה חשובה, שכתוצאה מהסתכלות זו על התורה, נוצר מצב שבחור או אברך שלומד הרבה זמן ולא יוצא עם דברים ביד, מרגיש שלא עשה כלום. שואלים אותו על גמרא שלמד לפני כמה שנים, והוא לא זוכר כלום, וחושב לעצמו 'למה זה אנכי'.

אבל באמת זוהי טעות גדולה בהסתכלות על התורה, המתנה היקרה שנתן לנו הקב"ה, "כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו", תורת ה' היא גדולה ועצומה ואין קץ לגודל מעלתה וחשיבותה, גם לפני כל הקנינים שאנו רוצים לקנות בה, עצם השייכות לתורה והלימוד בה הוא מעלה עצומה לאין ערוך.

וכמו שאם תשאל אברך – 'לפני ארבע וחצי שנים, האם הנחת תפילין, ומה חשבת בהנחתם', והוא לא יזכור, האם זה מראה על חסרון בעצם המצוה? הרי מצות תפילין התקיימה בעצם ההנחה, ואותו דבר גם בעסק התורה, אחרי כל העמל שאנו עמלים שנזכה למעלה של ידיעת התורה, צריך לזכור שמדובר כאן על מצוה גדולה וחביבה שמקיימים אותה בעצם הלימוד.

ודבר זה הוא יסוד גדול בכל עבודת ה', שהאדם רגיל לשים את עצמו במרכז, שאני יהיה מתמיד, ואני ידע את התורה, וכו', אבל האמת היא לא כך, המעלה הכי גדולה היא 'נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני', עצם זה שהאדם נכנע לקב"ה ועובד אותו ומקיים את רצונו, זה המעלה הכי גדולה, כי לא אני במרכז אלא הקב"ה.

אדם שלומד בשביל רצון ה', אז גם כשהוא חותר לידיעת התורה, זה בגלל שכך הקב"ה ציווה 'ושנתתם' – שיהיו מחודדין בפך, זה מה שהקב"ה רוצה שהאדם יחזור שוב ושוב על הלימוד, עד שזה יהיה כמו שישאלו אותו מה הכתובת שלו שזה 'נשלף' מאליו, כך כשישאלו אותו במה שלמד, לא יצטרך לעורר את הזכרון ולהתאמץ, אלא הדברים יצאו מעצמם.

אבל אדם שלא זכה למדה זו, וגם אחרי החזרות הוא לא זוכר, הוא צריך לחזק בעצמו את ההכרה הזו, שהתורה שלו היא אותו תורה שחבירו למד², ואדרבה, אם הוא לומד בחשק למרות שהוא לא מרגיש את הפירות, הרי זה במעלה יותר גדולה מחבירו.

וכן אדם שלא מצליח בלימודו, לא מצליח לומר סברות טובות ולסכם את הלימוד וכו', וזה שובר לו את הלב, צריך גם כן להכניס בלבו שהוא זה שעושה נחת רוח יותר גדולה לקב"ה, כי הוא יושב ולומד את התורה לא בשביל להצליח, ולא בשביל שישאלו אותו שאלות וכו', אלא בשביל לקיים רצון ה'.

תורה כזו היא בבחינה מסוימת יותר נקיה, יותר תורה לשמה, שהוא לא לומד לתכלית של עצמו, אלא לעשות נחת רוח לה', הוא רוצה את עצם הדיבור והעסק בדברי תורה. וכמו שדוד המלך אומר על עצמו "מה אהבתי תורתך – כל היום היא שיחתי", אני לא לומד רק בשביל לדעת, אלא זה השיחה שלי, אני משתעשע בדברי התורה (וכן אומרים במעריב "כל כן .. בשכבינו ובקומינו נשיח בחוקיך", זה יהיה השיחה שלנו, וממילא "נשמח בדברי תורתך", זה יביא לנו את השמחה בדברי התורה).

מי שעוסק כך בתורה, הכח של התורה שלו עצום ונורא, מי יודע כמה קדושה נשפע בתורה שלו, ששומר עליו ועל משפחתו, ועל כל העולם כולו.

זה מה שכל אחד צריך לזכור, שכשאמרו חז"ל שהקב"ה מתאוה שישראל יעסקו בתורה, זה הולך על כל יחיד באופן פרטי, הקב"ה מחכה לתורה שלי, ללימוד שלי, עם הקטנות ועם הכל, הקב"ה שמח בתורה שלי כמות שהיא. וכשנדע את זה נלמד במרץ גדול.

² והח"ח מביא שאדם ששכח את דברי התורה, בשמים יזכירו לו אותם, וזה חיזוק גדול.

